

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om upphävande av 3 och 4 § lagen om olycksfallsersättning för statstjänstemän

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om olycksfallsersättning för statstjänstemän skall ändras så att även statstjänstemän skall ha rätt att få dagpenning för den tid som de är arbetsoförmögna på grund av ett olycksfall eller en yrkessjukdom. För närvarande svarar tjänstemännens arbetsgivare för tjänstemännens utkomst under den tid som de är arbetsoförmögna genom att betala lön. Dagpenning betalas bara om dagpenningen är större än tjänstemannens lön. Efter det att den föreslagna ändringen trätt i kraft har arbetsgivaren möjlighet att av den dagpenning som betalas för den tid en person är arbetsoförmögen få tillbaka ett belopp motsvarande den utbetalda lönen. Ändringen inverkar inte på det belopp som utbetalas till

tjänstemannen.

Syftet med propositionen är att olycksfallsersättningar till statsanställda i arbetsavtalsförhållande och statstjänstemän skall bestämmas på samma sätt. Efter ändringen är också de ekonomiska verkningarna för arbetsgivaren med anledning av den tid som tjänstemän är arbetsoförmögna på grund av ett olycksfall eller en yrkessjukdom likadana som i fråga om personal i arbetsavtalsförhållande.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2003 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2003.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Ärenden som gäller ersättning för olycksfall och yrkessjukdomar som drabbat statsanställda sköts av statskontoret. I fråga om statsanställda i arbetsavtalsförhållande iakttas lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948). Beträffande statstjänstemän bestäms om ersättning för olycksfall och om tillämpning av lagen om olycksfallsförsäkring i lagen om olycksfallsersättning för statstjänstemän (449/1990).

Enligt lagen om olycksfallsförsäkring ersätts arbetstagarens inkomstbortfall till följd av olycksfall i arbete eller yrkessjukdom med

dagpenning. En arbetsgivare som betalat lön för sjukdomstid har rätt att av det utbetalda beloppet få tillbaka den del som försäkringsanstalten skall betala arbetstagaren i form av skadeståndsrater för samma tid. Enligt lagen om olycksfallsersättning för statstjänstemän utbetalas däremot inte dagpenning till en tjänsteman till den del ämbetsverket eller inrättningen har betalat lön för sjukdomstid till tjänstemannen. Endast om lönen för sjukdomstid är mindre än den dagpenning som skall betalas till tjänstemannen har han eller hon rätt att få skillnaden i form av dagpenning.

De ekonomiska verkningarna för arbetsgivaren av frånvaro under den tid

tjänstemän är arbetsoförmögna till följd av olycksfall och yrkessjukdomar är således olika än i fråga om personal i arbetsavtalsförhållande, därför att arbetsgivaren från ersättningen för olycksfall kan få tillbaka den löneandel som utbetalats för den tid en person som står i anställningsförhållande är arbetsoförmögen. Motsvarande lön till en tjänsteman kan däremot inte fås tillbaka. Ett ämbetsverk eller en inrättning som utbetalat lön till en tjänsteman för den tid han eller hon är arbetsoförmögen har inte heller rätt att få ersättning från Folkpensionsanstalten med stöd av sjukförsäkringslagen (364/1963).

I dag då skillnaderna mellan anställningsförhållanden även i övrigt har minskat är det inte längre motiverat med en skillnad i ersättningen av lön för sjukdomstid. Det föreslås därför att ersättningsgrunderna i fråga om dagpenning till statstjänstemän med anledning av olycksfall eller yrkessjukdom ändras så att innehållet motsvarar grunderna för dagpenning till personal som står i anställningsförhållande.

Om lönekostnaderna för sjukdomstider till följd av olycksfall som drabbat tjänstemän beaktas i olycksfallsersättningarna, påverkar de ämbetsverkens avgifter till Statskontoret. Det här förtydligar arbetsgivarämbetsverkens medvetenhet om de totala kostnader som olycksfall förorsakar och fäster avseende vid förebyggandet av olyckor. Försäkringsliknande ersättningsverksamhet som sköts av Statskontoret har också en kostnadsutjämnande effekt, vilket i synnerhet i längre fall av arbetsoförmögenhet gagnar de arbetsgivarämbetsverk som för närvarande skall svara för lönekostnaderna vid olycksfall.

När regeringens proposition med förslag till lag om olycksfallsersättning för statstjänstemän (RP 7/1990 rd) behandlades i riksdagen, konstaterade socialutskottet i sitt betänkande (SoUB 4/1990 rd) att utskottet anser det vara angeläget att man på statsanställda tillämpar lagstiftningen om olycksfall och yrkessjukdomar i samma utsträckning och i fråga om likadana skador som det allmänt stadgas om olycksfallsförsäkring och yrkessjukdomar. Den föreslagna ändringen undanröjer den väsentligaste skillnaden mellan systemet med olycksfallsersättning för tjänstemän och systemet enligt lagen om

olycksfallsförsäkring.

Enligt 2 § lagen om olycksfallsersättning för statstjänstemän gäller, om inte något annat följer av nämnda lag, om förutsättningarna för rätten till ersättning, om ersättningar och betalningen av sådana samt om behandlingen av ersättningsärenden vad som bestäms för ett olycksfall eller en yrkessjukdom som har drabbat den som är i arbete hos staten. Enligt 9 § lagen om olycksfallsförsäkring skall skadestånd betalas enligt nämnda lag vid olycksfall som inträffat i statens arbete. Ett undantag från detta föreskrivs i 3 § lagen om olycksfallsersättning för statstjänstemän, där det sägs att en tjänsteman har rätt att få skillnaden i form av dagpenning, om tjänstemannens lön för den tid som han eller hon är arbetsoförmögen på grund av ett olycksfall i arbetet eller en yrkessjukdom är mindre än den dagpenning som skall betalas till honom eller henne. Det föreslås att paragrafen upphävs. När den avvikelse från huvudprincipen som anges i 3 § upphävs, bestäms ersättningsgrunderna även i fråga om tjänstemän enligt lagen om olycksfallsförsäkring.

Samtidigt föreslås att 4 § lagen om olycksfallsersättning för statstjänstemän upphävs. I paragrafen sägs att om en tjänsteman dör under den tid för vilken han har fått lön i förskott betalas familjepension enligt denna lag till hans anhöriga från utgången av denna tid. Enligt statens tjänstekollektivavtal upphör rätten till lön när anställningsförhållandet tar slut. Vid dödsfall utbetalas lön till den sista dagen i tjänst och eventuell överskjutande del återkrävs. Familjepension börjar således dagen efter dödsdagen, och något avvikande innehåll kvarstår inte för 4 §.

2. Ekonomiska verkningar

År 2001 betalade statliga ämbetsverk 1,68 miljoner euro i lön till tjänstemän för den tid de var arbetsoförmögna till följd av olycksfall. Ersättning i form av olycksfallsersättningar för de löner som ämbetsverken betalat innebär således år 2003 ett utgiftstillägg om 1,8 miljoner euro under moment 28.07.50 *Olycksfallsersättningar och övriga skadestånd*.

Statskontorets olycksfallsersättningar till statliga ämbetsverk och inrättningar är avgiftsbelagda med stöd av 2 a § lagen om statskontoret (305/1991). Avgiften är intern

inom statsförvaltningen. För ämbetsverken och inrättningarna innebär ersättningsändringen att olycksfallsavgiften stiger med sammanlagt 1,8 miljoner euro och att man i fortsättningen bör bereda sig på detta i budgetförslagen gällande omkostnaden.

Ämbetsverkens avgifter inflyter som avgiftsintäkter av försäkringsavgifter till Statskontoret under moment 12.28.25 *Försäkringsavgifter för skadeersättningar m.m.* Med anledning av den föreslagna ändringen beräknas 1,8 miljoner euro mer än tidigare flyta in under momentet. Propositionen inverkar inte på resursanvändningen och den avgiftsintäkt till Statskontoret som ersätter kostnader för skötsel.

Även om de utgifter och inkomster som föranleds av propositionen täcker varandra på nivån för budgeten som helhet (utgiftstillägget om ca 1,8 miljoner euro under statskontorets ersättningsmoment 28.07.50 ersätts med motsvarande intäkter av försäkringsavgifter under moment 12.28.25 och utgiftstillägget om ca 1,8 miljoner euro till följd av försäkringsavgifter under ämbetsverkens omkostnadsmoment ersätts med skadeersättning som nettobudgeteras i omkostnaderna för det ämbetsverk som lidit

skada) innebär den föreslagna ändringen i praktiken ett nettoutgiftstillägg om 1,8 miljoner euro. Orsaken är att ämbetsverkens omkostnader inte samtidigt kan minskas, eftersom det inte går att förutsäga vilket ämbetsverk som inom ett år drabbas av skador som skall ersättas.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet i samarbete med Statskontoret.

4. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2003 och avses bli behandlad i samband med den.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2003.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om upphävande av 3 och 4 § lagen om olycksfallsersättning för statstjänstemän

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §	
Genom denna lag upphävs 3 och 4 § lagen den 18 maj 1990 om olycksfallsersättning för statstjänstemän (449/1990).	2 § Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.

Helsingfors den 17 september 2002

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister Suvi-Anne Siimes